

**NEDERLANDSE KERK
IN DUITSLAND NKID**

Beleidsplan

van de

Nederlandse Kerk in Duitsland

voor de jaren

2019-2022

zoals vastgesteld
door de Kerkenraad
van de

Nederlandse Kerk in Duitsland
d.d. 09-12-2018

Beleidsplan NKiD 2019-2022

1. Visie

Als Nederlandse Kerk in Duitsland (NKiD) zijn wij verbonden met de Protestantse Kerk in Nederland en onderdeel van de classis zuid-oost Gelderland. Daarmee staan wij in de protestantse geloofstraditie, en wij doen dat op een open wijze. Wij erkennen Jezus Christus als onze Heer en niemand daarnaast; bij Hem weten wij ook ons bestaan als geloofsgemeenschap veiliggesteld. Jezus Christus heeft God tot in de diepste nood van ons leven en onze wereld present gesteld. Wij mogen daarvan in deze wereld met woord en daad getuigen. Noch de verdienste, noch de schuld die we in het verleden opgebouwd hebben, mogen ons beleid bepalen, maar alleen het nieuwe leven en de nieuwe identiteit die God ons in Jezus Christus elke dag opnieuw schenkt.

Voor een uitvoeriger formulering van onze visie verwijzen wij naar aanhangsel (1) bij dit beleidsplan.

2. Beschrijving stand nu: karakter en problemen

Functie. De NKiD biedt op dertien plaatsen in Duitsland Nederlanders die hier wonen, de gelegenheid kerkdiensten en andere activiteiten in de Nederlandse taal te bezoeken. Hoewel Europa steeds meer één wordt, neemt de kennis van het Duits in Nederland steeds meer af, zodat deelname aan het maatschappelijk leven in Duitsland voor jonge Nederlanders in dat opzicht moeilijker wordt. Op het terrein van de geloofsbeleving speelt de vertrouwdheid van de moedertaal een bijzondere rol. Dit is de taal waarin ons de kernwoorden van onze geloofstraditie aangereikt werden en ons geloof en onze geloofsbeleving werden gevormd.

Daarnaast speelt in het Nederlandse kerkelijke leven het gemeenschapsaspect van een kerkelijke gemeenschap een grote rol, sterker dan in Duitsland. Dit leidt er toe dat Nederlanders het vaak moeilijk vinden in hun Duitse gemeente te aarden. De praktijk wijst uit dat het protestantse karakter van de NKiD andere geloofstradities niet uitsluit, maar een oriëntatiepunt biedt om in een open gesprek samen kerk te zijn. Voor beide behoeften biedt de NKiD ondersteuning bij de integratie.

Het is echter uitdrukkelijk niet de bedoeling de leden vast te houden. In sommige gevallen 'verliest' de NKiD leden aan plaatselijke Duitse kerken, in andere gevallen bezoeken de leden uiteindelijk zowel de Nederlandse als ook een Duitse gemeente, maar omdat voortdurend nieuwe Nederlanders naar Duitsland komen, blijft de taak hoe dan ook bestaan.

Karakter. De dertien kernen van de NKiD zijn verschillend van karakter. Er zijn agrarische kernen in gebieden waar veel uit Nederland afkomstige boeren wonen: Balje, Bellin en Schwei; historische kernen, waar zonder een bijzondere aanleiding (onderzoekscentrum, schippersgemeente, standplaats van het Nederlandse leger) waarschijnlijk geen kern zou zijn ontstaan: Duisburg, Karlsruhe, Münster-Hamm; en primaire kernen, die qua grootte of economische uitstraling zóveel Nederlanders aantrekken dat een levensvatbare kern redelijkerwijze verwacht mag worden: Berlijn, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, Keulen-Bonn, München, Stuttgart. De agrarische kernen hebben een vrij homogene samenstelling. Doordat hun leden collegiale contacten hebben, lukt het soms ook om langs die weg relaties te onderhouden of zelfs nieuwe leden te vinden.

Problemen. In bijna alle kernen is (1) de bemensing een groot probleem. Het werk komt op weinige schouders neer. Daar komt bij dat (2) op veel plaatsen sprake is van vergrijzing. Dat heeft te (3) maken met een derde factor: er is weinig nieuwe 'aanwas' en in het geval van 'expats', (d.w.z. mensen die voor een beperkte tijd in Duitsland verblijven) is die aanwas slechts van korte duur; dat bemoeilijkt hun deelname aan het kerkelijk leven sterk. Door de gaandeweg aangescherpte privacy-wetgeving is het bovendien (4) steeds moeilijker potentiële nieuwe leden te vinden. In de agrarische kernen blijven leden soms ook in een volgende generatie trouw aan de NKiD, in de andere niet.

3. Beschrijving doelstellingen

Doelgroepen. Binnen het aloude doel van de NKiD om Nederlanders die langdurig in Duitsland verblijven te ondersteunen bij het behouden van hun geloofsbeleving in de moedertaal maar ook bij het vinden van hun eigen plek in de Duitse kerk tekent zich gaandeweg een nieuwe doelgroep af: voor wie slechts een korte tijd in Duitsland verblijven ('expats', studenten), kan de NKiD een vertrouwde thuishaven zijn die hen helpt, de band met kerk en geloof niet te verliezen.

Doelen. Om een vruchtbaar kerkelijk leven in stand te kunnen houden, is het eerste vereiste dat de kernen getalsmatig groeien. Deze aanwas dient in de eerste plaats gerealiseerd te worden door de leden van de NKiD zelf. Daarnaast is het belangrijk om meer aandacht voor de NKiD te genereren in Nederland, niet alleen in de PKN, maar ook bij kleinere orthodox-gereformeerde kerkgenootschappen. Op sommige plaatsen kan de inzet van sociale media, bijv. een Facebook-pagina, goede diensten bewijzen. Daar waar grote bedrijven zijn (industrie of dienstverlening), valt te denken aan een initiatief om via hun afdeling personeelszaken bekendheid te geven aan het bestaan van de NKiD.

Naast de aanwas is echter dringend behoefte aan versterking en verjonging van het vrijwillige kader.

Omdat in het gebied van de vroegere DDR veel Nederlandse boeren zijn gaan wonen en werken, van wie slechts een deel in de kern Bellin onderdak vindt, wordt in de planperiode onderzocht of het voor de regio Leipzig haalbaar is een nieuwe kern te stichten.

4. Beschrijving werkwijze

In aanhangsel (2) bevindt zich een werkplan met concrete en controleerbare doelstellingen voor het eerste beleidsjaar 2019.

=====

Aanhangsel (1) **Visiepunten bij het beleidsplan van de Nederlandse Kerk in Duitsland 2019-2022**

1. Uitgangspunten ('visie')

We hebben een visie nodig op wat kerk-zijn inhoudt. Die visie moet breed zijn omdat de NKiD zeer veelkleurig is. De kernen zijn erg verschillend en er komen mensen uit heel verschillende kerkelijke tradities samen. Daarom is gekozen voor een algemene visie (1) die een paar grenzen beschrijft waarbinnen het kerk-zijn ruimte heeft om zich te ontplooien.

De NKiD is tegelijk heel bijzonder, en sommige aspecten van kerk-zijn ontbreken hier (bijna) helemaal. Bijvoorbeeld het diaconaat. Daarom wordt (2) in een tweede stap geprobeerd het eigene van de NKiD te benoemen, en ook hoe dat het kerk-zijn kleurt.

1. Wat is typerend voor de kerk in het algemeen?

Ons geloof is een geschenk en geen bezit

De kerk is een geloofsgemeenschap. Een levende geloofstraditie is iets kostbaars en het is goed om uit te spreken wat we geloven. Maar het benoemen van ons geloof mag mede-gelovigen en mede-mensen niet uitsluiten. En de kerk moet zó open blijven dat Gods vernieuwende Geest er doorheen kan blijven waaien.

De kerk is van Jezus Christus en niet van ons

Een dominee, een kerkenraadslid of een kernraadslid kan nooit de baas zijn in de kerk. Dat is alleen Jezus Christus, die zichzelf aan ons uitdeelt. Om die reden kan een kerk ook niet behandeld worden als een vereniging of een bedrijf. Er gelden hier andere regels omdat we als gelovigen in een nieuwe verhouding tot God, tot elkaar en tot de wereld zijn komen staan.

Dat de kerk van Jezus Christus is (en niet van ons), is ook een grote troost. Wij hoeven de kerk niet ten koste van alles overeind te houden. Hij is het zelf die haar in stand houdt.

De kerk is er voor de wereld en niet voor zichzelf

God heeft de wereld lief en Hij wil deze wereld verlost zien. Met minder is Hij niet tevreden. Door Jezus' dood is God zelfs in de godverlatenheid van onze wereld aanwezig en door zijn opstanding is de macht van het kwaad over onze wereld gebroken. De kerk mag daar nu al uit leven. Zij getuigt hiervan met woord en daad in deze wereld om haar te beschamen en om haar ervan te overtuigen zodat ook de wereld Gods liefde voor haar, als haar eigen werkelijkheid zal leren zien.

De kerk is op de aarde en niet in de hemel

De kerk weet dat het kwaad niet het laatste woord heeft, maar het kwaad is er nog wel. Zij wordt tegengewerkt, bestreden, aangevochten. Dit mag zij niet ontvluchten, ook niet door zich stil te houden. De rechtvaardigheid van de kerk bestaat er niet in dat zij in deze wereld de schuld ontloopt maar dat zij van harte uit de vergeving leeft.

De kerk leeft niet uit het verleden, maar uit de toekomst

Het is verleidelijk om de kerk van de toekomst te zien als de voortzetting van wat in het verleden opgebouwd is. Maar ook de beste traditie is niet heilig in zichzelf. En in het verleden hebben wij als kerk ook veel schuld op ons geladen, die voor onze weg in de toekomst een blok aan het been is. Noch de verdienste, noch de schuld die we in het verleden opgebouwd hebben, mogen ons beleid bepalen, maar alleen het nieuwe leven en de nieuwe identiteit die God ons in Jezus Christus elke dag opnieuw schenkt. De basis voor ons leven is wat we als kerk en als gelovige voor God nu al zijn, maar wat in zijn volle omvang voor onszelf nog in de toekomst verborgen is.

2. Wat is typerend voor de NKiD in het bijzonder?

De NKiD staat in de traditie van het Nederlandse protestantisme. In het Nederlandse protestantse kerkelijke leven speelt het gemeenschapskarakter van de gemeente een belangrijke rol. Juist de warmte van het gemeenschapsgevoel missen Nederlanders in veel Duitse protestantse kerken waarin zij terecht komen. Toch zijn velen wel lid van een Duitse protestantse kerk. Doel van de NKiD is om Nederlanders die langdurig in Duitsland verblijven te ondersteunen bij het vinden van hun eigen plek in de Duitse kerk. Voor wie slechts een korte tijd in Duitsland zijn ('expats'), wil de NKiD een thuishaven zijn. Het protestantse karakter van de NKiD wil andere geloofstradities niet uitsluiten, maar een oriëntatiepunt bieden om een open gesprek aan te gaan.